

ABORDAREA UNUI NOU PROIECT DE ȚARĂ. UN PUNCT DE VEDERE ȘI PROPUNERI

Ing Nicolae FILDAN

Sucursala AGIR Constanța

Rezumat. Prin această lucrare doresc să prezint punctul meu de vedere și propuneri referitoare la abordarea unui nou proiect de țară. Marea majoritate a acestor propuneri au la bază preocupările anterioare care au legătură cu acest domeniu (lucrări, articole, interviuri publicate în Buletinul AGIR, Univers Ingineresc, Jurnalul Ingineresc Dobrogean și în cartea "Despre tranziție, la un moment aniversar" – prima ediție etc). Propunerile făcute sunt focusate pe atingerea scopului urmărit prin proiect: creșterea stării de bine și de fericire la nivel de cetățean și de societate.

Cuvinte cheie: proiect, societatea cunoașterii, societatea înțelepciunii, tranziție

ABSTRACT. With this paper I would like to present my point of view and proposals on the approach to a new country project. The majority of these proposals are based on previous concerns related to this area (technical papers, articles, interviews published in AGIR Buletin, Univers Ingineresc, The Dobrogean Engineering Journal and in the book "About Transition, at an anniversary moment" – the first edition, etc.). The proposals made are focused on achieving the goal pursued by the project: increasing the well-being and happiness at the level of citizen and society.

Keywords: project, knowledge society, wisdom society, transition

1. CÂTEVA CONSIDERAȚII GENERALE

Au trecut peste 30 de ani de la așa zisa Revoluție din 89 și rezultatele sunt mult sub așteptările românilor. Avem nevoie de un nou PROIECT DE ȚARĂ prin care să ne propunem realizarea unor schimbări de fond.

O să încep cu *un mic scenariu. Să presupunem că pentru realizarea unui PROIECT DE ȚARĂ (referit în continuare proiect) s-a definit o viziune clară: integrarea României în rândul țărilor dezvoltate în următorii 20 de ani.* O strategie adecvată prin care se stabilesc prioritățile de dezvoltare atât la nivel național cât și pe fiecare domeniu în parte. Un scop bine definit: **obținerea unei stări de bine și de fericire, la nivelul cetățeanului, familiei și societății, similar cu cel din țările dezvoltate.** Obiective importante, ca de exemplu: poziționarea României în primele 25 de țări în **Raportul Mondial al Fericirii**, <https://worldhappiness.report/>. În raportul pe 2020 România ocupă poziția 47 din 156 de țări). Stabilirea unor activități eficiente/optime care să stea la baza implementării proiectului etc.

Pentru atingerea scopului proiectului va fi necesară o restructurare de fond atât la nivelul țării

cât și a cetățeanului. Această restructurare va consta în realizarea unei tranziții la societatea cunoașterii (pe termen scurt) și, apoi, la societatea înțelepciunii (pe termen lung).

Prin această sinteză și prin detalii care urmează, am încercat să scot în evidență complexitatea unui astfel de proiect, atât în faza de concepere cât și în cea de punere în funcțiune și să vin cu propuneri referitoare la modul de abordare.

Înainte de a începe lucrul efectiv la proiect trebuie realizată o analiză serioasă a greșelilor anterioare pentru a putea crea un context specific necesar proiect . Am scos în evidență astfel de greșeli la câteva proiecte de interes național pe care le-am prezentat în lucrările publicate anterior ([1], [2], [3], [4]) așa că acum o să prezint câteva concluzii. Principalele cauze care au condus la eșecul lor au fost: stabilirea greșită a priorităților, aplicarea unor soluții care nu țin cont de contextul actual sau de cerințele reale ale României, incoerență și/sau inconsistență în abordare, urmărirea unor interese de grup sau alte interese care n-au nici o legătură cu interesul național etc. În ultimii 30 de ani, s-au făcut foarte multe schimbări de guverne iar la fiecare schimbare noul guvern a reluat, de fiecare dată, totul de la început, făcând, practic, imposibilă

finalizarea proiectelor mari chiar dacă unele conțineau și soluții valabile. Această instabilitate politică a fost amplificată de creștere aberantă a corupției. Din păcate nu s-au recuperat prejudiciile de la cei vinovați iar pedepsele au fost nesemnificative. Consecințele sunt grave: risipirea banilor alocați și blocarea dezvoltării țării. Un exemplu reprezentativ de proiect abandonat este Proiectul „**Economia bazată pe cunoaștere**”, lansat în perioada de pre-aderare (2003). Pentru realizarea lui s-a apelat la un împrumut în valoare de 60 mil. USD de la Banca Mondială și la o finanțare din partea Guvernului României de 9,4 mil. USD. El a fost abandonat fără ca cineva să răspundă. Alte exemple sunt prezentate în lucrările referite mai sus.

2. CREAREA UNUI NOU CONTEXT SPECIFIC

Pentru simplificarea și optimizarea procesului privind crearea acestui context am definit trei premise (axiome).

Prima premisă. Abordarea proiectului va fi una de tip sistem integrat. Toate componentele proiectului vor avea un scop unic: obținerea unei stări de bine și de fericire la nivelul cetățeanului și a societății la nivelul existent în țările dezvoltate. Asta va permite o abordare în paralel a componentelor și integrarea simplă a lor în proiect.

A doua premisă. Se va asigura un cadru legal și funcțional necesar pentru proiect. Trebuie parcursă o procedură specială pentru crea o infrastructură proprie care să faciliteze abordarea tuturor fazelor proiectului (realizare, punerea în funcțiune și apoi îmbunătățirea continuă a proiectului) din punct de vedere tehnic și juridic (pe toată durata proiectului). Prin această infrastructură trebuie să asigure: un management apolitic, o selecție bazată pe meritocrație a echipei tehnice și a soluțiilor tehnice etc. Crearea și funcționarea acestei infrastructuri trebuie reglementată prin lege. În țările dezvoltate astfel de infrastructuri s-au creat în timp și au fost îmbunătățite continuu. Prezentăm, în continuare, pe scurt, un exemplu care se referă la modul în care se poate crea o astfel de infrastructură. Printr-o lege specială, în 1950 în USA, s-a creat o fundație apolitică, **National Science Foundation**, care este coordonată de o **echipă de specialiști eminenți (cu realizări proprii deosebite), selectați din industrie și universități (National Foundation Board)** la care apelează conducerea țării atunci când dorește să lanseze proiecte de interes național. Alte detalii, în [2].

Care este stadiul la noi ? Noi nu avem o astfel de infrastructură și nici un astfel de mod de abordare, drept pentru care foarte multe proiecte sunt blocate

sau abandonate la fiecare schimbare de Guvern sau a majorității parlamentare.

Un prim pas pozitiv și important a fost restructurarea abordării proiectelor realizate cu Fonduri Europene. Crearea unui minister separat condus de un ministru care are competențe și rezultate concrete deosebite, promovarea bunelor practici de la Oradea și din alte orașe etc.

A treia premisă. Pentru ca proiectul să poată să-și atingă scopul trebuie să fie focusat pe realizarea de schimbări de fond la nivelul societății și a cetățeanului. În acest sens, abordarea tranziției la societatea cunoașterii și apoi a tranziției la societatea înțelepciunii vor avea prioritate maximă.

Pentru a putea face această focusare ar trebui ca tranziția la societatea cunoașterii și, apoi, la cea a înțelepciunii să beneficieze de o bună pregătire din start. Ea ar trebui să se bazeze pe un set de restructurări (schimbări) pentru toate domeniile și care ar fi trebuit să fie detaliate în „**Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani**” propusă de *Academia Română și/sau în Strategia Națională a României 2013 – 2020 – 2030 propusă de guvern etc.* Ambele strategii nu abordează aceste tranziții ?!

O altă problemă este generată de faptul că „**Proiectul de țară**” al Președintelui Klaus Iohannis și proiectul „**România educată**” nu au scop unic declarat creșterea nivelului stării de bine și de fericire iar infrastructura creată este una care respectă parțial axioma 2.

Dacă se reușește crearea acestui context specific se poate trece la abordarea celorlalte faze ale proiectului având mari șanse de finalizarea lui cu succes.

3. PRINCIPALELE DIRECȚII DE ACȚIUNE

3.1. Tranziția la societatea cunoașterii și a înțelepciunii

La nivel de țară pentru atingerea scopului propus prin proiect (creșterea stării de bine și de fericire la nivelul cetățeanului și a societății) este necesară o restructurare de fond a societății românești. Această restructurare se poate face prin **realizarea unei tranziții la societatea cunoașterii (pe termen scurt) și, apoi, la societatea înțelepciunii (pe termen lung).**

ABORDAREA UNUI NOU PROIECT DE ȚARĂ. UN PUNCT DE VEDERE ȘI PROPUNERI

Tranziția la societatea cunoașteri și apoi la cea a înțelepciunii va asigura succesul proiectului deoarece:

- Societatea cunoașterii este o societate a cărei funcționare se bazează pe creativitate și inovare. Generează progres la nivel economic și bunăstare la nivel social.

- Societatea înțelepciunii va asigura, prin modul ei de organizare și de funcționare, **obținerea stării de bine și de fericire** atât la nivel de cetățean cât și la nivel de societate fiind bazată pe **moralitate** și pe **trezirea și dezvoltarea spirituală**.

În continuare voi insista asupra schimbărilor de fond care se vor produce la nivel de societate și la nivel de individ. Care sunt aceste schimbări? Cum vom reacționa în vederea implementării lor?

Deoarece nu există o soluție universală, pentru realizarea acestor tranziții, am selectat câteva variante posibile. Prezentare lor va fi una de tip intuitiv pentru fi mai ușor de prezentat și de înțeles.

Am făcut mai multe prezentări, în lucrări anterioare, referitoare la abordarea tranziției la societatea cunoașterii ([1], [3]) și a tranziției la societatea înțelepciunii ([6]). De asemenea am prezentat și câteva propuneri concrete privind realizarea restructurării la nivel de domenii/subdomenii și ele se referă la: creativitate și inovare ([5]), educație și cercetare ([3], [4]), și sănătate ([7]). Câteva exemple concrete referitoare la creșterea stării de bine și de fericire sunt prezentate în [3].

În continuare o să încerc o scurtă sinteză a acestor abordări.

O să încep cu tranziția la societatea cunoașterii, așa cum am mai precizat de mai multe ori în această carte, va asigura, prin modul ei de organizare și de funcționare, cadrul necesar obținerii stării de bine și de fericire atât la nivel de individ cât și la nivel de societate. O mare parte din țările dezvoltate sunt în faza de finalizarea a tranziției la **societatea cunoașterii** (knowledge society) a cărei funcționare se bazează pe **creativitate și inovare**. În acest sens, asistăm deja la câteva schimbări importante. S-a trecut de la producția de **bunuri de serie** la producția de **unicate** (personalizate, ținând cont de cerințele fiecărui client). S-au produs schimbări majore în procesele de producție (roboți inteligenți, inteligență artificială, biotehnologii, nano tehnologii, internet of things, imprimante 3D etc.). Au apărut noile sisteme de distribuție (marile rețele de distribuție internaționale etc.). S-a dezvoltat comerțul on line etc. A apărut un nou tip de monedă – **moneda virtuală** – exemplu: **bitcoin** (care face parte din categoria criptomonedelor). Au apărut noi sisteme de tranzacționare, mult mai

sigure, bazate pe tehnologia **blockchain**. Această tehnologie va fi aplicată și la sistemele de votare electronică, facilitând implementarea unei democrații participative etc. Alte detalii pot fi găsite și în [1].

Un prim **pas pentru îmbunătățirea modelului economic ar putea fi implementarea unui model de economie socială și pregătirea pentru realizarea tranziției la societatea înțelepciunii (exemplu: țările nordice)**. Funcționarea societății înțelepciunii se bazează **pe moralitate și spiritualitate**. Ele pot fi „antidotul” necesar pentru „vindecarea” de lăcomie, de frică, de zvonuri și de alte păcate (specifice capitalismului actual) care blochează, de fapt, drumul spre starea de bine și de fericire specifice .

Toate schimbările de fond la care asistăm au fost generate de dezvoltarea **explozivă a tehnologiilor disruptive (disruptive technology, disruptive innovation)** – dezvoltare care nu va putea fi stopată de nimeni și de nimic. Această afirmație se bazează pe faptul că și realizarea tranzițiilor anterioare (de la societatea agricolă la cea industrială, apoi la cea informațională și acum la cea a cunoașterii) au fost declanșate tot datorită dezvoltării explozive a tehnologiilor disruptive specifice acelor vremuri ([6]). Această tranziție este de fapt un pas pregător pentru următoarea tranziție și anume **tranziția la societatea înțelepciunii** care va simplifica atingerea scopului final (obținerea stării de bine și de fericire), scop care va deveni unul global.

Atingerea acestui scop presupune realizarea unor **schimbări de paradigmă** la nivelul întregii societăți, **un nivel mai înalt de conștiință** și un alt **plan al existenței**. Ce declasează realizarea unor astfel schimbări ?

Istoric vorbind marea majoritate a schimbărilor de fond au fost precedate de o revoluție. **Richard A. Easterlin** face precizarea că era modernă a fost marcată trei revoluții mari: **Revoluția Industrială** (la sfârșitul secolului 18), **Revoluția Demografică** (partea a doua a secolului 19) și **Revoluția Fericirii** (la sfârșitul secolului 20) care va marca tranziția la societatea înțelepciunii [8].

Se poate afirma că Revoluția Fericirii este deja în desfășurare în țările care au adoptat ca măsurarea fericirii să fie un indicator similar cu PIB (Produsul Intern Brut) sau PNB (Produsul Național Brut) în stabilirea strategiilor de dezvoltare. Prima țară în care se aplică o politică bazată pe fericirea cetățenilor și care a introdus ca indicator de bază GNH (gross national happiness) din 1972 este BHUTAN. Apoi urmează țările nordice (Finlanda, Norvegia, Danemarca, Suedia). Anglia a dezvoltat în 2010 primul program național de bunăstare. Noua

CERCETARE ȘI EXPERTIZĂ INGINEREASCĂ LA CONSTANȚA

Zeelandă a lansat și ea primul program de bunăstare în 2019 etc. Trebuie precizat faptul că țările nordice sunt pe primele 10 locuri în **Raportul Mondial al Fericirii. Modelul de economie socială implementat în aceste țări se bazează pe un înalt grad de smerenie al oamenilor politici** (cinstiți, îndemnizații modeste, locuiesc la bloc, merg pe jos sau cu bicicleta la serviciu etc), **pe oameni de afaceri** care acceptă și plătesc impozite foarte mari pe venituri (minim 45% din venit !), **pe cetățeni deschiși** spre cooperare, încredere, iubire etc.

Un alt lucru de care ar trebui ținut cont se referă la faptul **emoțiile pozitive, în general, și cele supreme (compasiunea și empatia)** se află în punctul în care se intersectează fericirea interioară cu cea exterioară. Cu cât le dezvoltăm mai mult, fericirea se va extinde de la individ spre societate.

În plus, s-a constatat (la începutul anilor 2000, la nivel global) că o dată cu creșterea puternică a nivelurilor de prosperitate materială crește și nivelul depresie și al anxietății. Așadar, în timp ce facem eforturi substanțiale în domeniul științei și tehnologiei, continuăm să rămânem în urmă din punct de vedere emoțional etc. Pentru a facilita și urgenta schimbarea de fond a apărut propunerea ca FERICIREA să devină **MONEDA SUPREMĂ**, propunere promovată de **Revoluția Fericirii**. Detalii, în cartea "Fii fericit!" de **Tal Ben-Shahar** ([9]). A apărut și o nouă abordare în domeniul economic, **Economia fericirii**, care se ocupă cu realizarea de metode, sondaje și indici pentru a măsura fericirea (https://en.wikipedia.org/wiki/Happiness_economics).

În continuare voi face câteva referiri la modul în care ar putea fi utilizată această nouă monedă (puncte de vedere preluate de pe internet). Este o abordare intuitivă, neavând încă metode de măsurare agreeate științific. Atunci când experiențele noastre pozitive cântăresc mai greu decât cele negative, putem afirma că am obținut un profit măsurat în Moneda Supremă. Depresia pe termen lung poate fi considerată faliment emoțional — dacă durata și experiențele negative (cheltuieli) depășesc cele pozitive (venit). Pe măsură ce ratele de anxietate și depresie cresc, societatea se îndreaptă spre falimentul emoțional în Moneda Supremă. Probabil că va dura ceva timp până când se va reuși punerea în practică a Monedei Supreme.

În lucrarea „**Despre tranziția la societatea înțelepciunii și la inteligența spirituală**” ([6]), am prezentat o bună parte din propunerile concrete pentru urgentarea startării tranziției către societatea înțelepciunii în România. O sinteză a celor prezentate anterior este redată în Fig. 1 de mai jos (este o actualizare a figurii prezentate într-o lucrare anterioară [6]). Am introdus și o scurtă referire la cele trei niveluri ale inteligenței umane: IQ (Intelligence Quotient), EQ (Emotional Quotient), SQ (Spiritual Quotient) (SQ) și câteva din calitățile/abilitățile care corespund pentru fiecare.

În continuare voi face doar câteva detalieri referitoare doar la restructurarea sistemului educațional. Am mai prezentat detalii și pentru alte domenii în mai multe lucrări anterioare ([1], [4], [5]).

Voi încerca să vin și cu câteva propuneri pentru acoperirea noilor cerințe generate de **Revoluția Fericirii**.

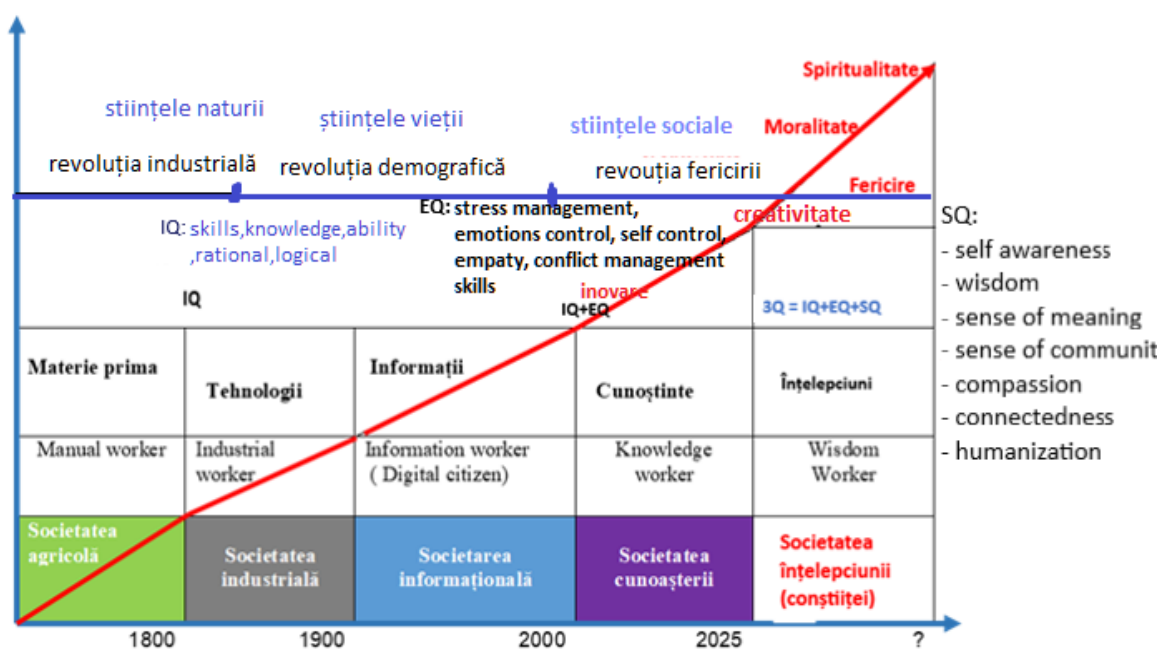

Fig. 1. Sinteza tranzițiilor.

3.2. Restructurarea sistemului educațional

Pentru a facilita tranziția la societatea înțelepciunii ar trebui restructurat sistemul educațional urmărind asigurarea unei pregătiri corespunzătoare atât a celor tineri cât și a adulților. Pentru pregătirea celor tineri se poate acționa pe două direcții mari. Prima direcție se referă la realizarea tranziției la modelul educațional **STEM** (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) sau la **STEAM** (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics). În acest moment la nivel național sunt puține cazuri privind implementarea acestor modele educaționale. Aceste noi modele educaționale facilitează **dezvoltarea cunoașterii**, în general, și a **specializării pe diverse domenii**, în particular. Predarea, spre exemplu, începând cu clasele mici, a unor cursuri privind originea universului, a pământului, a vieții și a omenirii; predarea istoriei religiilor în locul predării unui curs detaliat despre o anumită religie sunt câteva exemple reprezentative privind schimbarea modului de abordare a educației.

Se poate afirma că sistemul educațional **STEAM** poate veni cu soluții care acoperă cerințele unui **sistem educațional universal**, cerințe la care face referiri și **Dalai Lama**. "Religia, orice religie, indiferent cât de minunată ar fi, nu poate fi niciodată universală. Acum educația este universală, așa că trebuie să facem selecții pentru a găsi căi și metode ale sistemului educațional, de la grădiniță până la nivelul universitar, de a conștientiza aceste lucruri bune, valorile, valorile interioare". Trebuie precizat faptul că sistemul educațional **STEAM** poate îmbina armonios **pregătirea spirituală** (care se va baza pe o abordare holistică și transdisciplinară) cu **pregătirea profesională** (care se va baza pe inovare și creativitate), **pregătind specialiști pentru profesii specifice societății înțelepciunii, profesii despre care, acum, nu știm mai nimic**.

Pentru a facilita schimbări de paradigmă la nivelul cetățeanului este necesară pregătire serioasă și continuă. El trebuie pregătit pentru a putea participa la Revoluția fericirii. O soluție simplă ar putea fi realizarea unui **MANUAL** cu titlul generic: **ARTA DE A TRĂI FERICIT, un manual interactiv online**. Realizarea acestui **MANUAL** ar trebui să devină un proiect de interes național. Echipa care ar trebui să se ocupe de realizarea lui ar trebui să aibă în componență o gamă largă de specialiști (psihologie, psihiatrie, pedagogie, religii, filozofie, istorie, economie, etc) care pot realiza o abordare transdisciplinară focusată pe trezirea și dezvoltarea spirituală.

Referitor la abordarea fericirii sunt câteva puncte de plecare de care se poate ține cont. La nivel internațional au apărut organizații non profit care fac promovarea dezvoltării și implementării conceptului de **fericire în viața de zi cu zi a omului**. **Organizația "Arta de a Trăi", de exemplu**, este o organizație educațională și umanitară multilaterală, non-guvernamentală și non-profit, prezentă în peste 152 de țări. Fondată în **1982 de către Sri Sri Ravi Shankar**, "Arta de a Trăi" este astăzi una dintre cele mai mari organizații de voluntariat din lume. Viziunea fondatorului a fost crearea unei lumi fără violență, o familie globală fără stres. Organizația este angajată în inițiative de ajutorare umanitară și de îmbunătățire a calității vieții. Scopul organizației este de a aduce pace la nivel individual, precum și la nivel de societate, națiune și în întreaga lume (filiala din România) <https://www.artofliving.org/ro-ro/sri-sri-yoga> etc.

Apoi, sunt o serie de cărți care dezbate "arta de a trăi fericit". Cea mai reprezentativă, din punctul meu de vedere, este: "**Arta de a trăi: Meditația Vipassana așa cum este predată de S.N. GOENKA**" de **William Hart**.

Nu trebuie ignorat nici faptul că există o tradiție valoroasă în abordarea fericirii. Reprezentative în acest sens sunt și lucrările lui Dalai Lama. Enumăr câteva din cărțile dedicate abordării fericirii de către Dalai Lama: "**Arta Fericirii. Manual de viață**" - **Dalai Lama și Howard C. Cutler**; **Arta de a fi fericit într-o lume zbuciumată -- Dalai Lama și Howard C. Cutler**; **Despre fericire, viața și multe altele - Conversații cu Rajiv Mehrotra** etc.

Și în lumea occidentală a fost depășită perioada conform căreia fericirea este ceva greu de atins, misterios și imprevizibil. Dr. **Martin Seligman**, fost președinte al Asociației Psihologilor din America a dezvoltat un nou concept dedicat fericirii denumit de el „**psihologia pozitivă**“. În viziunea lui Seligman, oricine poate fi pe deplin fericit dacă urmează câțiva pași simpli, pornind de la un set de valori universal valabile, prezentați în cartea "**Fericirea autentică. Ghid practic de psihologie pozitivă**". În cartea „**Flux. Psihologia fericirii**“, Mihaly Csikszentmihalyi (considerat de Seligman cel mai bun cercetător în domeniul fericirii) descrie fericirea ca o stare în care oamenii sunt atât de implicați într-o activitate, încât nimic altceva pare să nu conteze și prezintă modurile în care poate fi controlată această stare pozitivă, pentru a nu fi lăsată la voia întâmplării etc.

Toate aceste abordări ar putea fi sistematizate și accesate ușor dacă am avea acel **MANUAL** propus a fi realizat ca un proiect de interes național.

4. CERINȚE MINIME NECESARE PENTRU O IMPLEMENTARE REUȘITĂ

Pornind de ceea ce am prezentat anterior putem selecta câteva cerințe minime necesare pentru o bună desfășurare a implementării proiectului:

- **Asigurarea cadrului legal și a resurselor financiare necesare.** Așa cum am mai precizat anterior, infrastructura care va gestiona proiectul trebuie să fie reglementată printr-o lege specială prin care să se precizeze modul organizare (de tip ONG) și de selectare a personalului (bazată pe meritocrație: specialiști care au realizări concrete deosebite, recunoscute pe plan național și/sau internațional și care ar trebui să reprezinte nucleul infrastructurii proiectului).

- **Asigurarea unui statut de drept legal distinct pentru obținerea stării de bine și de fericire la nivelul cetățeanului român** care trebuie să figureze alături de celelalte drepturi prezente în Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene (demnitatea umană, dreptul la viață, dreptul la integritate fizică și psihică, etc.).

- **Realizarea unei abordări de tip sistem integrat.** Proiectele lansate pe diverse domenii trebuie să poată să fie integrate din start cu proiectul de țară. Exemplu: proiectele importante lansate de Ministerul educației ar trebuie să fie integrate în proiectul „România Educată” (lansat de Președinție) și apoi integrat în „Proiectul de țară”) etc.

Lista cerințelor va trebui îmbunătățită de cei care vor întocmi proiectul tehnic astfel încât să se asigure succesul implementării proiectului

5. ÎN LOC DE CONCLUZII

În această lucrare am încercat să prezint pe scurt ce ar trebui făcut, care este stadiul unor astfel de abordări în alte țări și am completat cu câteva propuneri de abordare.

Cred că în loc de concluzii ar fi mai important de stabilit o listă de priorități de care ar trebui ținut cont la abordarea unui Proiect de Țară:

1) Acceptare ca scop generic obținerea stării de bine și de fericire la nivel de cetățean și de țară pentru toate proiectele de interes național, proiecte componente ale Proiectului de Țară.

2) Rescrierea sau actualizarea proiectelor care se ocupă cu dezvoltarea viziunilor și strategiilor naționale ținând cont de lista de priorități.

3) Asigurarea cadrului legal necesar care să faciliteze realizarea unui nou Proiect de Țară.

4) Includerea în proiectul de țară a abordării tranziției la societatea cunoașterii (pe termen scurt) și la cea a înțelepciunii (pe termen lung) ca activități de bază.

5) Pregătirea corespunzătoare a cetățenilor pentru o schimbare de paradigmă la nivel individual și la nivel național.

Având în vedere complexitatea proiectului ar mai fi de adăugat o serie de cerințe. Câteva exemple. Abordarea lui trebuie să fie una de **tip holistic și interdisciplinar. Proiectul va trebui să funcționeze ca un sistem integrat echilibrat care asigură atingerea scopului propus (obținerea stări de bine și de fericire). Componentele sistemului vor trebui să funcționeze în armonie** astfel încât obținerea și creșterea stării de bine și de fericire să devină o constantă dominantă atât la nivel de individ cât și de societate.

Pentru a putea respecta aceste priorități și cerințe de bază este necesară o restructurare de fond. **Restructurare de fond la nivelul societății ar trebuie să se bazeze pe utilizarea unui model de tip 3M (Meritocrație, Moralitate, Moderație) Detalii ([2], [6]).**

Am speranța că după alegerile din decembrie 2020 se va forma o nouă majoritate parlamentară care va asigura cadrul legal necesar pentru abordarea unui nou PROIECT DE ȚARĂ și un nou Guvern care să-l realizeze.

6. BIBLIOGRAFIE

- [1] Nicolae Fildan – „*QUO VADIS ?*“, articol publicat în Jurnal ingineresc dobrogean, nr. 3/2018.
- [2] Nicolae Fildan – „*Tranziția spre societatea cunoașterii. Puncte de vedere și propuneri de abordare*“, lucrare publicată în Buletinul AGIR nr 2/2016
- [3] Nicolae Fildan – „*STEAM (Science Technology Engineering Arts and Mathematics), o nouă abordare în sistemul educațional în societatea cunoașterii*“ – lucrare publicat în Buletinul AGIR nr. 1/2015
- [4] Nicolae Fildan – „*Restructurarea sistemului educațional. Puncte de vedere și propuneri*“ Această lucrare a fost publicată în Univers ingineresc nr. 15/2016
- [5] Nicolae Fildan – „*Inovarea și creativitatea. Propuneri privind abordarea lor în tranziția la societatea cunoașterii*“ publicată în Buletinul AGIR, Supliment 3/2016.
- [6] Nicolae Fildan – „*Despre tranziția la societatea înțelepciunii și la inteligența spirituală*“. Această lucrare a fost publicată în Buletinul AGIR, nr. 4/2018
- [7] Nicolae Fildan – „*Despre tranziție, la un moment aniversar*“. Editura AGIR, 2019.
- [8] Richard A. Easterlin - „*Three Revolutions of the Modern Era*“. IZA DP No. 12435, 2019
- [9] Tal Ben-Shahar - „*Fii fericit! Descoperă tot ce trebuie să știi pentru a avea o viață fericită*“. Curtea veche, 2009.

Despre autor

Ing. dipl. Nicolae FILDAN.

Sucursala AGIR Constanța.

Absolvent al Universității Politehnica „Traian Vuia”, Facultatea de Electrotehnică – Secția Calculatoare Electronice în anul 1972. Este membru al Consiliului Director al AGIR (2001 – prezent). Este președintele Sucursalei AGIR Constanța (1997- prezent). Este autorul cărții „Despre tranziție, la un moment aniversar,” publicată de [Editura AGIR](#) în 2019 și coautor la 2 cărți: „Practica bazelor de date. Totul despre...SOCRATE și SOCRATE-MINI pe FELIX C, CORAL, Independent” publicată de Editura Tehnică în 1989; „Tranziția și piețele competitive reglementate – Ghid al abordării conceptuale și practice în România”, publicată de Editura Economică în 2001. A publicat peste 125 de articole în domenii diverse: tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), piața de mărfuri, piața de capital, management, educație etc. în mai multe publicații (Buletinul AGIR, Univers ingineresc, Jurnal ingineresc dobrogean, eWEEK, Piața financiară, Economistul, Bursa, Capital, Romania liberă, Market Watch, Manager, Observator, Cuget liber etc.).